

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 15P/75/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221204276
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Evinová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2022:2221204276.1

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloletú J. J., R.. XX.XX.XXXX, bytom u otca, dieťa rodičov: matka - A. J., R.. XX.XX.XXXX, T. D. N., N. XX, Š. V. I., a otec - T. J., R.. XX.XX.XXXX, T. D. Č. W., D. - K., T. Č. D. - D., W. XXX, Š. V. Č., o návrhu matky na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

- I. Súd vyhlasuje, že nemá právomoc konať o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu.
- II. Súd konanie zastavuje.
- III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom zo dňa 14.12.2021 sa matka maloletej (navrhovateľka) domáhala zmeny súdneho rozhodnutia o úprave styku s maloletou. Uviedla, že spoločnú domácnosť s otcom maloletej opustila po X mesiacoch od narodenia dcéry. Dôvodom jej odchodu bolo psychické a fyzické napádanie zo strany otca za prítomnosti maloletej. S dcérou jej otec nepomáhal. K incidentom musela niekoľkokrát zavolať aj políciu, nakoniec sa rozhodla odísť s dcérou na I. do domu, v ktorom bola podielovou spoluvlastníčkou. O dcéru sa starala dva a pol roka sama, avšak otcovi nezakázala vídať sa s maloletou. Dohoda medzi rodičmi bola taká, že otec môže byť s maloletou každý druhý víkend. Matka tvrdí, že väčšinou dcéru priviezla, aj si po ňu chodila do D.. Podľa tvrdenia matky ak chcel byť otec s maloletou viac dní, matka mu v tom nebránila. Mesiac pred pojednávaním o zverenie maloletej do starostlivosti (ktoré sa konalo na tunajšom súde pod sp. zn. XXP/XX/XXXX) mal mať otec maloletú na víkend, no v nedeľu ju matke nepriviezol. Na pojednávaní dňa 23.11.2020 maloletú súd zveril do osobnej starostlivosti otca. Matka sa psychicky zrútila, od toho momentu bola s maloletou veľmi zriedkavo, nakoľko otec jej v tom bráni. Matka v návrhu tvrdí, že maloletú už nevidela X mesiace a nemá s ňou žiadny kontakt. Otec jej nedvíha telefóny, neodpisuje na správy. Z uvedeného dôvodu žiada súd o zmenu úpravy styku s maloletou.

2. Tunajší súd doručil dňa 09.02.2022 otcovi návrh matky a vyzval ho, aby sa k nemu v stanovenej lehote vyjadril. Súd zároveň vyzval otca, aby oznámil, či sa maloletou trvalo zdržiava na Ú. Č. republiky a na akej adrese, či maloletá navštevuje predškolské zariadenie v Č. republike a aké, nech uvedie názov predškolského zariadenia a či je maloletá vedená u pediatra v Č. republike, zároveň nech uvedie názov pediatrickej ambulancie, príp. meno pediatra.

3. Na vyššie uvedenú výzvu súdu otec maloletej podal vyjadrenie dňa 25.02.2022, v ktorom uviedol, že s maloletou býva na adrese W. XXX, D. -D. XXX XX, Č. republika, doručovacia adresa je D. XX, D. XXX XX. Otec uviedol, že od rozhodnutia tun. súdu vo veci sp.zn. XXP/XX/XXXX býva s maloletou C. Č. republike. Maloletá je vedená u detského lekára MUDr. S. H. C. D. C. Č. republike, taktiež maloletá

navštevuje škôlku E. U. I., S. V. Xa, C. D.. Otec okrem iného uviedol, že v prípade súdneho konania si praje, aby toto konanie prebiehalo na území Č. republiky.

4. Súd sa oboznámil so spisom tunajšieho súdu sp. zn. XXP/XX/XXXX, v ktorom prebiehalo konanie o úprave práv a povinností k maloletej na základe návrhu otca podaného dňa 24.07.2020, v ktorom otec žiadal zveriť maloletú do jeho osobnej starostlivosti. Tunajší súd na pojednávaní dňa 23.11.2020 vyhlásil rozsudok, ktorým maloletú J. J., R.. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Matku súd zaviazal na platenie výživného na maloletú v sume XXX,- eur mesačne, vždy do 20. dňa mesiaca vopred k rukám otca, počnúc dňom 02.10.2020. Súd zároveň vyslovil, že dlh na zročnom výživnom vznikol matke za obdobie od 02.10.2020 do 23.11.2020 v sume XXX,XX E. a povolil matke dlh na výživnom splácať mesačne spolu s bežným výživným v splátkach po XX,- E., pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Zároveň týmto rozsudkom rozhodol, že rodičia styk matky s dieťaťom neupravujú. V písomnom vyhotovení rozsudku č.k. 12P/35/2020-27, svoje rozhodnutie tunajší súd odôvodnil hlavne tým, že v danom prípade ide o dieťa vo veku X a pol roka, otec nemá priebežne výrazne zvýšené výdavky na starostlivosť oň. V súčasnosti sa nachádza v starostlivosti otca, napriek tvrdenému záujmu matka nijako nepreukázala skutočný záujem prevziať dieťa späť do svojej starostlivosti a zabezpečiť mu riadne a stále bývanie a starostlivosť. Nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by dieťa nemalo ostať v starostlivosti otca a preto súd zveril maloletú do jeho osobnej starostlivosti. Súd neuvažoval nad dočasným zverením dieťaťa otcovi, keďže nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné pri potrebe okamžitej úpravy pomerov, čo procesný opatrovník odôvodnil len vyčkaním, kým si matka usporiada svoje bytové záležitosti. Otec je však rovnocenným rodičom ako matka s rovnakými rodičovskými právami (aj povinnosťami), a v súčasnosti má vytvorené podmienky na starostlivosť o dieťa a nebol daný dôvod, prečo by mala byť nariadená len jeho dočasná starostlivosť. Vyživovaciu povinnosť matky súd týmto rozsudkom upravil s prihliadnutím na (základné) odôvodnené potreby dieťaťa daného veku a príjem matky za predchádzajúce obdobie (rodičovský príspevok). Súčasným odôvodneným potrebám maloletej, na ktorej starostlivosť má otec v súčasnosti bežné výdavky, spolu s prídavkom sa súdu javila postačujúca suma v určenej výške. Vyživovaciu povinnosť matke súd zvýšil späť, a to od času, odkedy je maloletá v osobnej starostlivosti otca. Zároveň súd svoje rozhodnutie, čo sa týka styku s maloletou odôvodnil tak, že rodičia sa na styku otca s dieťaťom dokázali dohodnúť, návrh na úpravu rozsahu styku matky s dieťaťom nepodali ani jeden z nich, a v záujme dieťaťa (udržiavanie a rozširovanie citovej väzby s matkou) je, aby sa na ňom rodičia dokázali dohodnúť aj za tejto situácie, preto súd o styku nerozhodol. Pokiaľ sa v budúcnosti na tomto nedohodnú, ktorýkoľvek z rodičov môže podať návrh na úpravu styku.

5. Podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa ust. § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

7. Podľa ust. § 161 ods. 1 a 2 C.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Nariadenia Rady č. 2201/2003, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

9. Podľa čl. 17 Nariadenia rady č. 2201/2003, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

10. Jednou z podmienok konania je právomoc súdu. Pod právomocou súdu sa rozumie zákonom vymedzený okruh spoločenských vzťahov, ktoré je súd oprávnený riešiť, teda oprávnenie súdu vec prejednať a rozhodnúť. Táto podmienka musí byť splnená pre to, aby súd mohol vo veci konať a rozhodnúť. Právomoc súdu na konanie je teda podmienkou konania, ktorej nedostatok vždy predstavuje neodstrániteľnú vadu konania s následkom, ktorým je zastavenie konania. Z uvedeného dôvodu súd

predtým, ako pristúpil ku konaniu vo veci samej, skúmal, či má právomoc na konanie a rozhodovanie vo veci.

11. Česká republika je členským štátom Európskej únie, a preto súd postupoval podľa Nariadenia rady č. 2201/2003. Právomoc členských štátov v otázkach rodičovských práv a povinností je upravená v článku 8 a nasledujúcich nariadenia. Podľa článku 8 nariadenia, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12. Zo znenia nariadenia vyplýva, že za rozhodujúce kritérium pre určenie právomoci súdov členských štátov v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na výkon rodičovských práv a povinností, sa považuje obvyklý pobyt dieťaťa. Pojem obvyklý pobyt nie je definovaný. Jeho definíciu je teda potrebné určiť v každom jednotlivom prípade na základe konkrétnych okolností prípadu. Pojem obvyklý pobyt nemožno stotožňovať s pojmom trvalý pobyt ani s pojmom bydlisko, ale rozhodujúci je vždy reálny pobyt a kritérium trvalejšieho zdržiavania sa v určitom mieste. Nakoľko pojem obvyklý pobyt nie je v nariadení bližšie špecifikovaný, v tejto súvislosti je preto potrebné odkázať na dve relevantné rozhodnutia súdneho dvora EÚ, ktoré bližšie analyzujú tento pojem a to: C - 523/07 z 2. apríla 2009 („A“) a C - 497/10 z 22. decembra 2010 („Mercredi“). Nariadenie neobsahuje žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť zmysel a rozsah pôsobnosti tohto pojmu, preto si tento pojem vyžaduje autonómny a jednotný výklad v celej Európskej únii (C - 497/10, bod 45). Z uvedeného vyplýva, že nie je možné určiť obvyklý pobyt dieťaťa podľa ustanovení slovenských predpisov. Z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že obvyklý pobyt dieťaťa musí byť určený na základe súhrnu osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa v členskom štáte musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť nemá dočasný alebo príležitostný charakter a že pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru začlenenia do sociálneho a rodinného prostredia. Do úvahy treba vziať najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu, štátnu príslušnosť a presťahovanie rodiny do tohto štátu, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti a rodinné a sociálne väzby dieťaťa v danom štáte (C - 523/07, bod 37- 39). Pri posudzovaní obvyklého pobytu je potrebné zobrať do úvahy aj vek dieťaťa. Nakoľko nariadenie neupravuje minimálnu dĺžku pobytu, trvanie pobytu môže slúžiť len ako indícia v rámci posúdenia stability pobytu, pričom toto posúdenie sa musí uskutočniť vo svetle všetkých osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Na zmenu obvyklého pobytu sa berie do úvahy najmä vôľa dotknutej osoby vytvoriť v ňom stále a obvyklé centrum svojich záujmov s úmyslom dať mu stabilnú povahu (C - 497/10, bod 51). Ako štát obvyklého pobytu je potom možné chápať predovšetkým ten členský štát, na území ktorého malo dieťa v čase začatia konania svoje trvalejšie a stabilnejšie bydlisko. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na závery vyplývajúce z rozsudku SD EÚ vo veci HR proti KO C-512/17 zo dňa 28.06.2018, podľa ktorých článok 8 Nariadenia sa má vykladať tak, že obvyklý pobyt dieťaťa v zmysle tohto nariadenia zodpovedá miestu, kde má v skutočnosti stredobod svojho života a vnútroštátnemu súdu prináleží na základe súboru zhodných skutkových okolností určiť, kde sa v čase podania návrhu vo vzťahu k dieťaťu nachádzal tento stredobod života dieťaťa.

12. Podľa názoru súdu, obvyklým pobytom maloletého dieťaťa v čase začatia tohto konania je Česká republika. Z obsahu spisu nepochybne vyplynulo, že maloletá sa už v čase konania vedeného tun. súdom pod sp.zn. XXP/XX/XXXX nachádzala na území Č. republiky (v Č.). Maloletá s poukazom na ust. čl. 8 citovaného nariadenia tak má obvyklý pobyt na území Č. republiky. Na základe súboru zistených skutkových okolností súd určil, že v čase začatia tohto konania sa vo vzťahu k maloletej J. nachádzal stredobod jej života v Č. republike. Pobyt maloletej v kontexte zistených skutočností odzrkadľuje určitú mieru začlenenia maloletej do sociálneho a rodinného prostredia v Č. republike. Maloletá žije s otcom dlhodobo v D., C. Č., navštevuje tu predškolské zariadenie, je dispenzarizovaná u pediatra v D., teda je tu nepochybne začlenená do sociálneho prostredia. Kritéria obvyklého pobytu maloletej v Č. republike sú podľa súdu s poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dané. Z uvedených dôvodov v tejto veci má právomoc konať súd v Č. republike. Je nepochybne v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, aby v jeho veci rozhodoval súd, v obvode ktorého má dieťa svoj obvyklý pobyt. Ak by aj nebolo možné určiť na základe analýzy všetkých relevantných skutočností obvyklý pobyt dieťaťa, môže si súd, vo výnimočných prípadoch, založiť právomoc podľa článku 13 nariadenia, ktorý priznáva právomoc súdu členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza.

13. Na základe uvedeného, po preverení rozhodujúcich skutočností, súd vzhľadom na nedostatok právomoci slovenských súdov na prejednanie veci, ktorá predstavuje neodstrániteľný nedostatok

podmienky konania, v súlade s § 9 C.s.p. konanie zastavil a osobitným výrokom vyslovil, že nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť.

14. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave (§ 357 písm. a) a m) C.s.p. a § 362 ods. 1 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. (§ 127 ods. 1 a 2 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 C.s.p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).